



Datum : 30 september 2003
Dienst/sector : WEM/MWA
Registratienummer : 2003WEM004578i

Nummer PS : PS2003WEM17
Commissie : WEM
Portefeuillehouder: Binnekamp

Titel : Provinciale bijdrage aan drie GGOR-pilots

Inhoudsopgave

Samenvatting en inleiding	pag. 1
Ontwerpbesluit	pag. 3
Toelichting	pag. 5
Bijlage:	1

Samenvatting

GS vragen PS een bedrag van € 201.927 beschikbaar te stellen uit de 'Reserve Exploitatieveverschillen Grondwaterbeheer' aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR). Deze bijdrage wordt door HDSR gebruikt voor drie pilots voor het opstellen van het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR). Het GGOR is een beleidsinstrument (in ontwikkeling) waarmee de gewenste ruimtelijke functies (wonen, natuur, landbouw) en de bij de functies behorende grondwaterstand zo goed mogelijk op elkaar worden afgestemd. Twee pilots zijn gebiedsgericht (Langbroekerwetering en Groenraven-Oost) en één pilot is thematisch (bouw hydrologisch model). De pilots geven uitvoering aan het Nationaal Bestuursakkoordwater van 2 juli 2003 (NBW). De pilots worden uitgevoerd in 2004, met dien verstande dat één pilot reeds door HDSR is gestart. De 'Reserve Exploitatieveverschillen Grondwaterbeheer' bedraagt thans € 352.000,-. Met het verlenen van de gevraagde bijdrage resteert een bedrag in de Reserve van € 150.073. De middelen in de reserve mogen voor dit soort grondwaterprojecten worden aangewend.

In het NBW is afgesproken dat de provincies voor 2005 de kaders voor het GGOR opstellen, die ontleend zijn aan de provinciale beleids- en streekplannen. De waterschappen stellen vervolgens in de periode 2005-2010 het GGOR op. Deze drie pilots vormen de aftrap voor deze opgave. Daarbij is er om praktische redenen voor gekozen het stellen van de kaders (taak provincie) en het opstellen van het GGOR (taak waterschap) gelijk op te laten lopen binnen twee reeds bestaande inrichtingsprojecten (Groenraven-Oost en Langbroekerwetering). De derde pilot betreft het opstellen van een hydrologisch model. De drie pilots hebben een leer- en voorbeeld functie voor het verdere GGOR-traject.

Besluit

Besluit van 8 december 2003 tot onttrekking van middelen uit de Reserve Exploitatiewerschillen Grondwaterbeheer

Provinciale staten van Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 30 september 2003, dienst/sector WEM/MWA, nummer 2003WEM0016491;

Overwegende dat ingevolge artikel 5 van het Nationaal Bestuursakkoord Water van 2 juli 2003 de provincie Utrecht voor 2005 de kaders stelt voor het gewenste grond- en oppervlaktewater regime binnen de provincie en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden voor 2010 het gewenste grond- en oppervlaktewater regime opstelt voor zijn beheersgebied;
overwegende dat het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, als eerste waterschap binnen de provincie Utrecht, ter uitvoering van deze opgave drie pilot projecten start;
overwegende dat er bij twee projecten uit praktische redenen voor is gekozen het stellen van de kaders en het opstellen van het GGOR gelijk op te laten lopen;
overwegende dat het gelet op de leer- en voorbeeldfunctie van de drie pilot projecten wenselijk is dat de provincie Utrecht financieel bijdraagt in de kosten van de drie pilot projecten, en daartoe aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden eenmalig een bedrag toekent van € 201.927.

Besluiten:

❶ ARTIKEL 1

Een bedrag, ter grootte van € 201.927 te onttrekken aan de Reserve Exploitatiewerschillen Grondwaterbeheer ten behoeve van een financiële bijdrage aan Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden voor de uitvoering van drie GGOR-pilots.

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

InleidingWat is het Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime

Het GGOR is in de Vierde Nota waterhuishouding geïntroduceerd met de bedoeling om van een oppervlaktewater gestuurd waterbeheer over te gaan naar een grondwater gestuurd waterbeheer. Hierdoor kan het uitgangspunt van water als ordenend principe in de ruimtelijke ordening beter gestalte worden gegeven.

In het GGOR krijgen de provinciale doelstellingen uit het waterbeleid en het omgevingsbeleid een concrete vertaling naar hoe het watersysteem er zowel kwantitatief (grond- en oppervlaktewaterpeilen) als kwalitatief uit zou moeten zien. Uiteindelijk zullen de ruimtelijke streefwaarden voor het grond- en oppervlaktewaterbeheer op kaarten worden weergegeven. De introductie van het GGOR zal met name de reductie van verdroging en bodemdaling moeten bewerkstelligen.

Belang GGOR voor de waterschappen

Het GGOR wordt per (deel)gebied vastgesteld en beoogt de waterschappen behulpzaam te zijn bij de afstemming van waterhuishoudkundige maatregelen (bijv. peilen/peilbeheer, inrichting watersysteem) op de verschillende in het betreffende gebied aanwezige vormen van grondgebruik. Tevens kan het GGOR de waterschappen behulpzaam zijn bij het opstellen van wateradviezen voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het kader van de watertoets.

Rolverdeling GGOR tussen provincie en waterschap

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is afgesproken dat de provincies voor 2005 de kaders voor het GGOR opstellen aan de hand van het provinciale beleid op het gebied van ruimtelijke ordening en watersysteembeheer. Vervolgens stellen de waterschappen in de periode 2005-2010 het GGOR op in nauwe samenwerking met de daarbij belanghebbende partijen. Uitgangspunt is een duurzaam waterbeheer dat breed is afgewogen en afgestemd op alle betrokken belangen. Het GGOR wordt door het waterschap in het waterbeheersplan vastgelegd. De drie pilots vormen de aftrap voor deze opgave. Daarbij is er om praktische redenen voor gekozen het stellen van de kaders (taak provincie) en het opstellen van het GGOR (taak waterschap) gelijk op te laten lopen binnen reeds bestaande inrichtingsprojecten (Langbroekerwetering en Groenraven-Oost).

Waarom het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Bij deze nieuwe ontwikkeling loopt het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) voorop in die zin dat de plannen voor GGOR-projecten al een concreet uitwerkingsniveau hebben.

Ondersteuning van de pilots sluit goed aan op het uitgangspunt 'Werk in uitvoering' van GS. Het GGOR is een nieuw waterhuishoudkundig instrument waarvan de concrete invulling met deze drie pilots wordt opgestart. De projecten hebben dan ook een leer- en voorbeeldfunctie voor het verdere GGOR-traject.

De drie GGOR-pilots

Twee pilots zijn gebiedsgericht (Langbroekerwetering en Groenraven-Oost) en één thematisch (hydrologisch model). Met het hydrologisch model kan HDSR alle hydrologische berekeningen maken voor het opstellen van het GGOR. De provincie verkrijgt een rekenmodel dat ook buiten GGOR-verband inzetbaar is. De twee gebiedsgerichte pilots sluiten aan bij reeds bestaande gebiedsplannen. De beide gebieden kenmerken zich (onder meer) door de tegengestelde belangen van natuur (verdroging) en landbouw (voldoende drooglegging). Het GGOR beoogt een instrument te bieden voor een duurzame oplossing van juist deze problematiek.

Beoogd effect

1. Het GGOR geeft gestalte aan water als ordenend principe in de ruimtelijke ordening.
2. Bewerkstelligen van reductie van verdroging en bodemdaling.

Argumenten

1. Uitvoering NBW

Met de drie pilots start de uitvoering van de taakstelling in het NBW om voor 2010 een provinciedekkend GGOR op te stellen.

2. Hydrologisch model bruikbaar voor waterschap en provincie

Het hydrologisch model is niet alleen handzaam voor het hoogheemraadschap bij het opstellen van het GGOR, maar verschaft ook de provincie een rekenmodel voor circa 75% van het grondgebied.

Het model is ook buiten GGOR-verband inzetbaar. Bijvoorbeeld voor berekeningen in het kader van verdrogingsbestrijding, bodemdaling, grondwaterbeheer of faalkans-analyses voor waterkeringen.

Modelbouw is kostbaar. Door gezamenlijk te investeren worden de kosten gedeeld. Bovendien worden met deze investering ad hoc uitgaven in de toekomst (bijvoorbeeld voor hydrologische berekeningen in het kader van bijvoorbeeld grondwaterbeheer) zoveel mogelijk voorkomen.

3. Verbeterde afstemming tussen water en grondgebruik

Het GGOR wordt verankerd in het waterbeheersplan. Daarmee verkrijgt het een zekere juridische status, in die zin dat het hoogheemraadschap bij het bepalen van waterhuishoudkundige maatregelen in beginsel aan het GGOR gebonden is. Daarnaast fungeert het GGOR als onderlegger bij het adviseren over ruimtelijke ontwikkelingen in het kader van de watertoets. Voor gebieden waarvoor nog geen GGOR is vastgesteld kan het hoogheemraadschap met het hydrologisch model de waterhuishoudkundige gevolgen van ruimtelijke ontwikkelingen in kaart brengen.

4. Aansluiten bij bestaande gebiedsplannen

Voor Langbroekerwetering en Groenraven-Oost moet het GGOR leiden tot een verbeterde afstemming van de waterhuishouding op de verschillende grondgebruikfuncties, waardoor de (provinciale) doelen voor die gebieden (met name verdrogingsbestrijding) beter kunnen worden behaald.

Kanttekeningen

Ontstaat er door het verlenen van een bijdrage precedentwerking. Deze drie pilots hebben een leer- en voorbeeldfunctie. Er wordt ervaring opgedaan die zich in latere projecten kan vertalen in een verbeterde praktijk, zowel naar inhoud als procedure. In die zin is het een eenmalige uitgave. Voor de waterschappen heeft het voorts een aanjaagfunctie: het ingang zetten van het GGOR-proces zodat de waterschappen het GGOR in de nabije toekomst kunnen opstellen.

Financiën

De kosten van de voorgestelde (eenmalige) bijdragen bedragen in totaal € 201.927. De bijdrage per pilot (alsmede het percentage ten opzichte van de totale kosten per pilot) is als volgt.

Pilot Langbroekerwetering	€ 35.625	12,5%
Pilot Groenraven-Oost	€ 31.237	50%
Pilot bouw hydrologisch model	€ 135.065	50%

Ten laste van de provincie komende kosten in verband met de voor grondwaterbeheer noodzakelijke onderzoeken kunnen ingevolge artikel 48 lid 1 onderdeel b van de Grondwaterwet ten laste van de grondwaterheffing worden gebracht.

De 'Reserve Exploitatiever verschillen Grondwaterbeheer' bevat het batig saldo uit de inkomsten van de grondwaterheffing. De Reserve bedraagt momenteel € 352.000,-. De Reserve biedt derhalve voldoende dekking voor de voorgestelde uitgave. Met het verlenen van de bijdragen resteert een bedrag in de reserve van € 150.073.

In het vervolg zal de jaarlijkse provinciale bijdrage aan GGOR-projecten worden opgenomen in de Dienstbegroting van WEM. De toekomstige GGOR-kosten kunnen worden voldaan uit de extra inkomsten uit de grondwaterheffing die voortkomen uit de m.i.v. 1 januari 1999 doorgevoerde tariefsverhoging. Tot en met 2001 zijn deze extra inkomsten (circa € 180.000,- per jaar) aangewend voor de financiering van een nieuwe subsidieregeling in de Verordening grondwaterheffing provincie Utrecht 1999. In 2001 is het vastgestelde subsidieplafond bereikt waardoor de extra inkomsten thans voor andere doelen kunnen worden ingezet. De financiële bijdrage van de provincie aan GGOR-projecten is zo'n doel.

Realisatie

HDSR heeft de voorbereiding van de pilot Langbroekerwetering reeds gestart, de overige twee pilots gaan spoedig van start.

Communicatie

- Brief aan HDSR waarin HDSR de provinciale bijdrage aan de pilots wordt toegekend
- Een gezamenlijk persbericht met HDSR

Bijlage

1. Financiële onderbouwing drie GGOR-pilots

Gedeputeerde staten,

voorzitter, Mr B. Staal

secretaris, Drs. H.H. Sietsma